

Čínské pyramidy

Jejich orientace podle kompasu

Číňané sledují svou historii nejméně 5000 let. Dnešní hlavní město Peking bylo založeno až roku 1368, předtím měla Čína osm jiných hlavních měst. Různým útvarům Číny vládlo 308 císařů (viz např. http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Chinese_monarchs/). Byli pohřbíváni do velikých hrodek. Nad některými byla navršená a udusaná hlína. Ze zemského povrchu vypadá objekt jako placatý kopec, z letadla nebo na družicovém snímku má zřetelně pyramidální tvar. Své pyramidy měli ale také císařovny, císařovi příbuzní, vy-

še Západní Han, jsou však také desítky pyramid (zvláště na sever od řeky Wei). Mají různou velikost a jsou poněkud různě směrově orientované.¹ Proč nejsou všechny natočené severojižním směrem, jak by odpovídalo základnímu čínskému duchovnímu principu *fengshui*?

Stejnou situaci známe u pyramid a ceremonialních objektů Mesoameriky z dřívějšího studia. Také ony jsou orientované severojižním směrem „nepřesně“, s jistou dosti proměnlivou odchylkou. Měření ve Střední Americe podpořilo *Fusonovu hypotézu*, která praví, že pyramidy a další stavby Olméků a Mayů jsou orientovány podle kompasu [1]. Předmět, jenž by mohl být kompasem, byl vykopán v San Lorenzu v Mexiku a je datován do období 1000–1400 let před n. l. (Vesmír 82, 333, 2003/6 a 86, 42, 2007/1).

Nejen samotné čínské pyramidy, ale i cesty v jejich okolí, „duchovní cesty“ k nim, políčí-

IVANKA CHARVÁTOVÁ,
JAROSLAV KLOKOČNÍK,
JOSEF KOLMAŠ,
JAN KOSTELECKÝ

FENG-ŠUEJ

Slovo geomantie („geomancie“) pochází z řeckého základu. Původně je to mystické věštění ze značek nakreslených na zemi. Tomu se částečně podobá obsah slov *fengshui* (vysl. *feng-šuej*), doslovně „vítr – voda“. Alternativním čínským termínem pro tato slova je *kanyu* (vysl. *kchan-jü*), doslovně a metaforicky „poklop“ (=nebe) a jeho „podpěra“ (=země).

Fengshui představuje dva vzájemně na sebe působící elementy – dominantní vítr (povětrí, vzduch) a fluidní zemský povrch představovaný vodou (řekami, jezery). Tato mystická všudypřítomná symbióza a interakce obou složek má své hluboké kořeny sahající až do neolitu a do myslí Číňanů vtiskla představu o přirozeném řádu v přírodě a jejím racionálním utváření a uspořádání. Zároveň s tím také ovlivňuje případné lidské zásahy do krajiny, jako jsou stavby měst, budování kultovních objektů včetně pohřebišť ap.

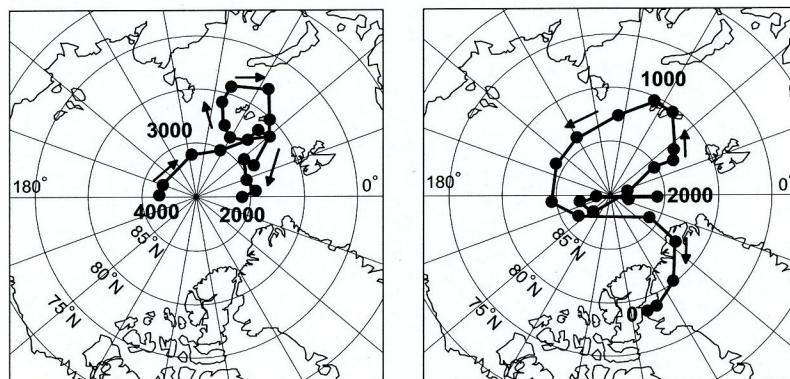
Fengshui je v Číně dodnes stále přítomným krajinetvorným a architektonickým prvkem.

Josef Kolmaš

socií hodnotáři, vojevůdci. Největší pyramidy mají stejné dlouhou stranu základny jako největší pyramida egyptská, tedy kolem 240 m. Jsou však nižší než pyramidy egyptské či středoamerické, neboť jsou většinou navršené z pevně udusané hlíny. Z pevného materiálu (např. velkých pálených cihel) jsou postaveny obvykle pouze vnitřní pohřební komory.

Město Xi'an je dnes turisticky proslulé zejména díky hliněné armádě, kterou zde r. 1974 náhodně objevil rolník při práci (Vesmír 72, 77, 1993/2). V okolí Xi'anu, hlavního města ří-

1. Poloha paleomagnetického pólu (definovaného prostřednictvím průměru globálních dat) za poslední 4000 let. Obrázek převzat a upraven z [3].

Ing. Ivanka Charvátová, CSc., (*1941) vystudovala na Stavební fakultě ČVUT geodetickou astronomii a geofyziku. Je vědeckou pracovníčkou Geofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i. Zabývá se pohybem Slunce kolem těžiště sluneční soustavy jako pravděpodobného zdroje proměnlivosti solárně-terestrických i klimatických jevů a jeho využitím k prognózám. (ich@ig.cas.cz)

Prof. Ing. Jaroslav Klokočník, DrSc., (*1948) vystudoval geodézii na ČVUT v Praze. V Astronomickém ústavu AV ČR, v. v. i., v Ondřejově se zabývá dráhovou dynamikou umělých družic Země, družicovou altimetrií a gradientometrií. Od r. 2009 je profesorem na katedře vyšší geodézie Stavební fakulty ČVUT. Přednáší družicovou altimetrii na FSv ČVUT v Praze. (<http://www.asu.cas.cz/~jklokocn>; e-mail: jklokocn@asu.cas.cz)

Prof. PhDr. Josef Kolmaš, DrSc., (*1933) významný český sinolog a tibetolog, kulturní antropolog, bývalý ředitel Orientálního ústavu AV ČR (1994–2002), emeritní profesor Masarykovy univerzity v Brně.

Prof. Ing. Jan Kostecký, DrSc., (*1946) vystudoval geodézii na ČVUT v Praze. Od r. 1970 je zaměstnán ve Výzkumném ústavu geodetickém, topografickém a kartografickém na Geodetické observatoři Pecny v Ondřejově v Prahy. Od roku 1997 je též profesorem na katedře vyšší geodézie Stavební fakulty ČVUT. Zabývá se geodetickou astronomií, kosmickou geodézií a geodynamikou. (kost@fsv.cvut.cz)

1) Historie pyramid je popsána např. na <http://www.maps-china.com/Xian> nebo <http://www.maps-china.com/Luoyang>. Luoyang byl hlavním městem říše Východní Han.

2) Jeden z typů kompasu se dost liší od vžitě představy: je to čtvercová mosazná destička s kruhem uprostřed, na němž se pohybuje magnetitová „lžička“.